

Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie

ArcGIS Desktop, Ćwiczenie 4

Lokalizacja ośrodka dziennego dla seniorów

Symbolizacja i etykietowanie obiektów na mapach

Tomasz Bartuś

Na podstawie materiałów szkoleniowych ESRI
Wyłącznie do użytku wewnętrznego AGH

<http://home.agh.edu.pl/bartus>
31.12.2023 12:26:00

Ćwiczenie 4

Wyświetlanie i etykietowanie obiektów na mapach*.

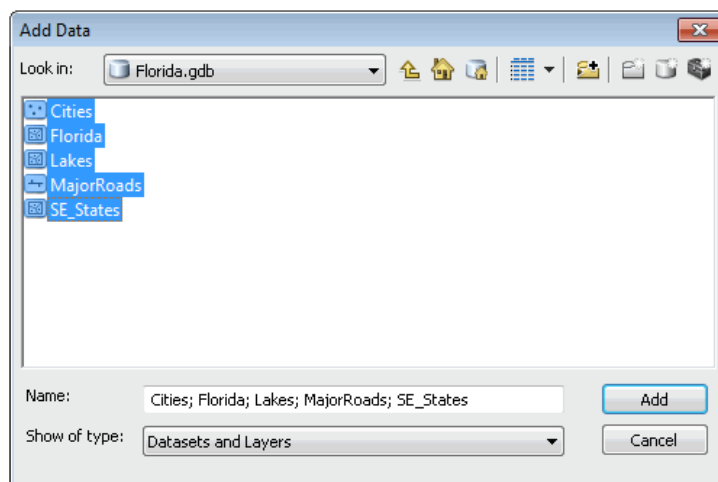
* - Na podstawie oficjalnych materiałów szkoleniowych ESRI (Learning ArcGIS Desktop (for ArcGIS 10)).

Po dodaniu nowych warstw na mapę GIS zazwyczaj zmuszeni jesteśmy zmienić domyślne symbole przypisane obiektom przez aplikację, w której pracujemy. W tym ćwiczeniu zajmiemy się wyborem symboli i zmianą ich właściwości np. koloru, wielkości i innych.

Wyobraźmy sobie, że jesteśmy deweloperami nieruchomości, którzy chcą otworzyć niezależny ośrodek dzienny dla emerytów. Naszym zadaniem będzie przeprowadzenie wstępnych badań w celu identyfikacji obszarów nadających się do przeprowadzenia takiego przedsięwzięcia. Analizowany obszar będzie obejmował całą powierzchnię stanu Floryda. Badania rozpoczniemy od utworzenie mapy przeglądowej (*reference map*).

1. Otwarcie ArcMap i utworzenie nowej mapy

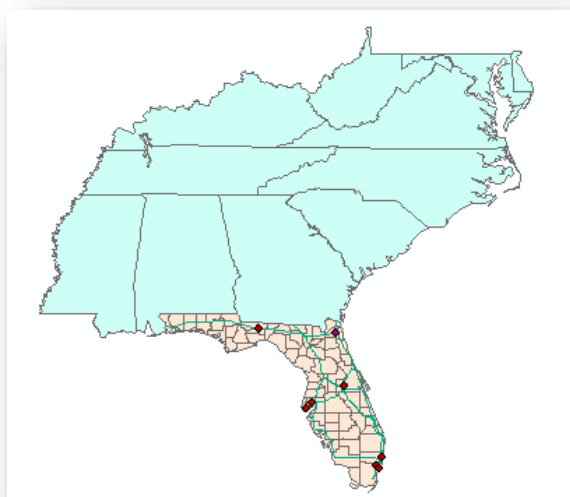
- 1.1. Otwórz ArcMap.
- 1.2. W startowym oknie dialogowym ArcMap (*Getting Started*), w tabeli istniejących map, kliknij *New Maps (Nowe mapy)*, a następnie *My Templates (Moje szablony)* oraz *Blank Map (Pusta mapa)*.
- 1.3. Na standardowym pasku narzędzi (*Standard*) kliknij przycisk *Add Data (Dodaj dane)* .
- 1.4. W oknie dialogowym *Add Data* dwukrotnie kliknij ikonę *Folder Connections (Połączenia folderów)*. Jeśli to konieczne, kliknij przycisk *Up One Level (Jeden poziom w górę)* , aż do momentu, w którym zobaczysz *Folder Connections (Połączenia folderów)*.
- 1.5. Kliknij dwukrotnie połączenie folderu `\Cw_Nazwisko_Imię\LearnArcGIS10\`, a następnie dwukrotnie kliknij folder `\Symbols\`.
- 1.6. Dwukrotnie kliknij plik geobazy `Florida.gdb`.
- 1.7. Kliknij *Cities*, a następnie przytrzymać klawisz *Shift* i kliknij *SE_States* tak aby wybrane zostały wszystkie zbiory danych ([Fig. 1](#)).

Fig. 1. Okno dialogowe dodawania danych do ramki mapy

1.8. Kliknij przycisk *Add (Dodaj)*.

Wszystkie zaznaczone warstwy zostały dodane do mapy. ArcMap losowo przypisał dla każdej z warstw domyślne symbole, dlatego kolory mogą się różnić od tych z Fig. 2.

Fig. 2. Okno mapy z widocznymi warstwami projektu

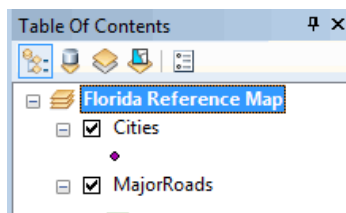
2. Zmiana nazwy ramki danych

2.1. Nadamy ramce danych nową, bardziej znaczącą nazwę. W tabeli zawartości, kliknij słowo `Layers` raz aby go zaznaczyć, a następnie kliknij ponownie aby je edytować.

Uwaga

Jeśli przypadkowo dwukrotnie klikniesz nazwę ramki danych otworzy się okno dialogowe *Data Frame Properties (Właściwości Ramki Danych)*. Aby zamknąć okno dialogowe, kliknij wtedy przycisk *Anuluj*, a następnie spróbuj ponownie.

- 2.2. Zmień nazwę ramki danych na `Florida Reference Map`. Naciśnij klawisz *Enter* (Fig. 3).

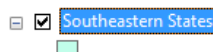

Fig. 3. Tabela zawartości ze zmienioną nazwą ramki danych

W następnych krokach analizy zajmiemy się modyfikacją symboliki każdej warstwy mapy. Będziemy pracować z warstwami od dołu do góry tabeli zawartości. Takie podejście przynosi najlepsze rezultaty. Zanim jednak zaczniemy zmieniać symbolikę warstw, najpierw określmy ich hierarchię.

3. Zmiana nazwy warstwy

- 3.1. `SE_States` jest najniższą warstwą w hierarchii tabeli zawartości. Nazwa warstwy byłaby bardziej zrozumiała gdyby rozwinąć skrót „SE”.
- 3.2. Kliknij `SE_States` raz aby wybrać nazwę, a następnie kliknij ponownie aby edytować tekst.
- 3.3. Zmień nazwę warstwy na `Southeastern States`, po czym naciśnij klawisz *Enter* (Fig. 4).

Fig. 4. Nazwa warstwy `SE_States` zmieniona na `Southeastern States`

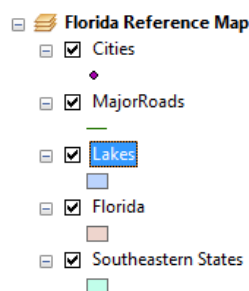
4. Zmiana kolejności warstw

`Lakes` jest kolejną warstwą od dołu w tabeli zawartości. Mapa ta ma na celu pokazać rozmieszczenie zbiorników wodnych. Czy widzisz jakieś jeziora na Florydzie?

- 4.1. Wyłącz widoczność wszystkich warstw poza warstwą `Lakes`.

PYTANIE 1: Dlaczego w widoku, w którym włączone są wszystkie warstwy nie pojawiają się żadne jeziora?

- 4.2. W tabeli zawartości kliknij warstwę `Lakes` i przeciągnij ją ponad warstwę `Florida`.
- 4.3. Przywróć widoczność wszystkich warstw (Fig. 5).

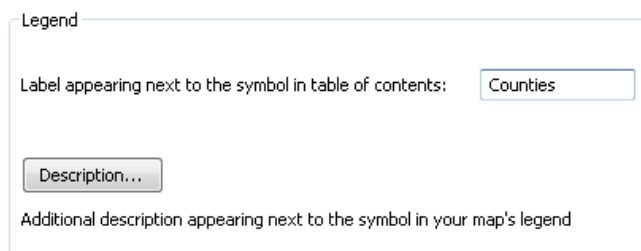

Fig. 5. Tabela zawartości ze zmienioną hierarchią warstwy Lakes

5. Dodawanie etykiety legendy

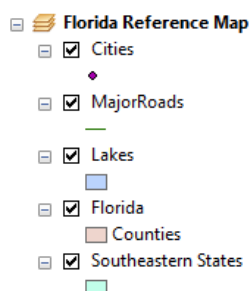
Warstwa `Florida` zawiera granice administracyjne stanu ale fakt ten nie jest wskazany w tabeli zawartości. Dodajmy etykietę symbolu legendy.

- 5.1. Aby otworzyć okno dialogowe *Layer Properties* (Właściwości warstwy) dwukrotnie kliknij warstwę `Florida`.
- 5.2. Kliknij zakładkę *Symbolology* (Symbolika).
- 5.3. Kliknij w pustym polu obok napisu *Label appearing next to the symbol in the table of contents* (Etykieta pojawia się obok symbolu w tabeli zawartości) i wpisz **Counties** (Fig. 6).

Fig. 6. Okno dialogowe *Layer Properties*, zakładka *Symbolology*, z wprowadzoną nazwą etykiety legendy

- 5.4. Kliknij przycisk *OK*.
- 5.5. Aby odznaczyć warstwę `Florida` kliknij na pustą białą przestrzeń w dolnej części tabeli zawartości (Fig. 7).

Fig. 7. Tabela zawartości z widoczną w warstwie Florida etykietą legendy

Teraz warstwy mapy są odpowiednio przygotowane do ćwiczenia, to dobry moment aby zapisać dokument mapy.

- 5.6. Kliknij ikonę *Save (Zapisz)* .
- 5.7. Przejdź do folderu ...\\Cw_Nazwisko_Imię\\LearnArcGIS10\\Symbols\\. Dla nowo sformatowanego pliku mapy wprowadź nazwę `Florida.mxd` i kliknij przycisk *Zapisz*.

6. Zmiana koloru wypełnienia i konturu symbolu

- 6.1. W tabeli zawartości ogranicz zakres wyświetlanych warstw wyłącznie do warstwy `Florida`.
- 6.2. W tabeli zawartości kliknij ppm warstwę `Florida` i z menu kontekstowego wybierz polecenie *Zoom to Layer (Powiększ do warstwy)*.
- 6.3. Mapa została powiększona proporcjonalnie do zakresu warstwy `Florida`.

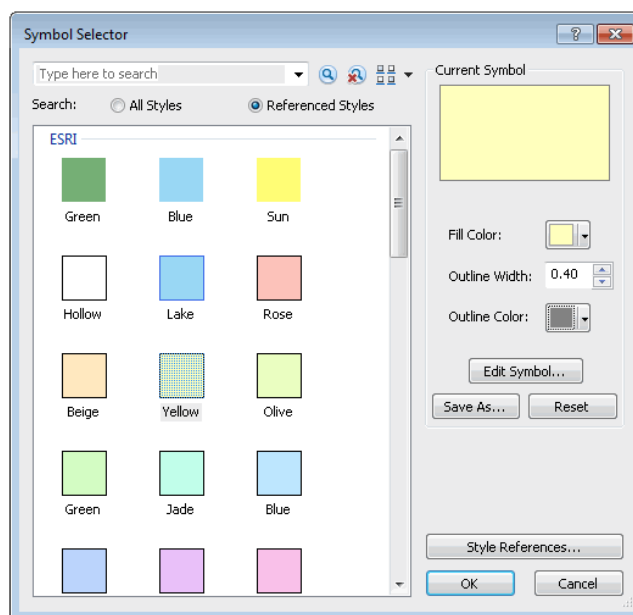
Chcemy aby na naszej mapie drogi i miasta były dobrze widoczne. Zmienimy barwę obszaru stanu Floryda na kolor jasno żółty, który będzie dobrze kontrastował z innymi warstwami.

Uwaga

Postępuj zgodnie z instrukcjami poniżej, nawet jeżeli ArcGIS przyjął dla warstwy `Florida` symbol domyślny w kolorze żółtym.

- 6.4. W tabeli zawartości kliknij symbol warstwy `Florida`. Otwarte zostanie okno dialogowe *Symbol Selector (Wybór symbolu)*.
- 6.5. Przewiń listę dostępnych symboli (lewa część okna dialogowego) w dół i obejrzyj różne dostępne symbole.
- 6.6. Wszystkie symbole, które widzimy są symbolami obiektów o geometrii poligonowej. To wszystkie dostępne symbole z aktualnie wybranego zbioru tematycznego (*Style References*). Przewiń do początku listy i kliknij symbol o nazwie *Yellow (Żółty)* (w środku listy).

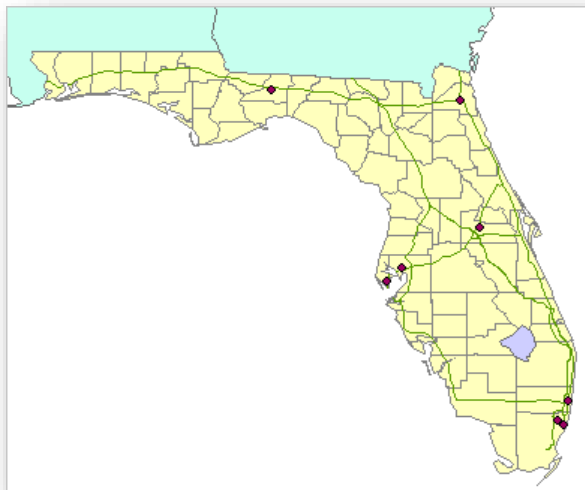
- 6.7. Ten symbol ma domyślnie wybrany czarny kontur ale można go zmienić na szary. Aby otworzyć okno wyboru koloru, kliknij pole koloru obok *Outline Color* (*Kolor krawędzi*).
- 6.8. Wstrzymaj wskaźnik myszy ponad dowolnym kolorem i zauważ, że po najechaniu na dowolny kolor pojawia się małe okienko, w którym jest wyświetlana jego nazwa.
- 6.9. W pierwszej kolumnie znajdziesz kolor szary 50%. Kliknij go (Fig. 8).

Fig. 8. Okno dialogowe *Symbol Selector* z wybranymi właściwościami stylu warstwy Florida

- 6.10. Kliknij przycisk *OK*.

Symbol warstwy w tabeli zawartości, a także styl wyświetlania obiektów na mapie są na bieżąco aktualizowane (Fig. 9).

Fig. 9. Okno mapy ze zmienionym stylem warstwy Florida

7. Zmiana koloru symbolu warstwy Lakes

W poprzednim kroku ćwiczenia modyfikowaliśmy styl wypełnienia obiektów poligonowych warstwy *Florida*. Wykonaliśmy to poprzez wybór odpowiednich właściwości w oknie dialogowym *Symbol Selector*. Jeżeli jednak kolor wypełnienia jest jedynym parametrem poligonów, który zamierzamy zmieniać, istnieje szybszy sposób modyfikacji tej właściwości.

- 7.1. Kliknij ppm na symbol warstwy *Lakes*.
- 7.2. Otworzy się okno z tabelą wyboru koloru.
- 7.3. Kliknij na kolor jasnoniebieski (sugestia: *Sodalite Blue*).

Właściwość symbolu zostaje automatycznie zaktualizowana w tabeli zawartości i odpowiednich obiektach na mapie (Fig. 10).

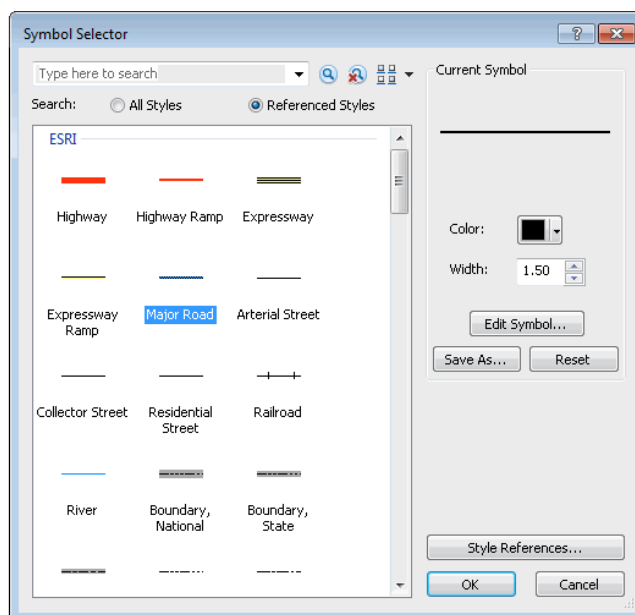
Fig. 10. Fragment okna mapy ze zaktualizowanym stylem obiektów warstwy Lakes

8. Zmiana koloru i szerokości symbolu dróg głównych

W następnym etapie ćwiczenia poprawimy symbol warstwy *MajorRoads*. Cienkie linie symbolizujące drogi główne są słabo widoczne, należy więc zmienić ich grubość i kolor.

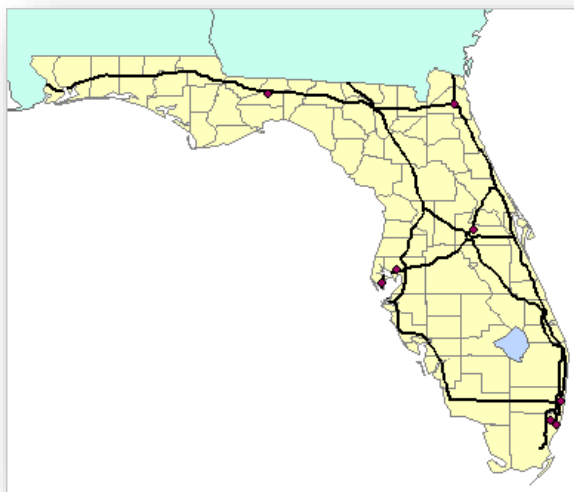
Ponieważ mamy zamiar zmienić szerokość oraz kolor, trzeba będzie skorzystać z okna *Symbol Selector* (*Wybór symboli*).

- 8.1. Aby otworzyć okno wyboru symboli *Symbol Selector*, kliknij symbol *Major Road* (Fig. 11).

Fig. 11. Okno dialogowe *Symbol Selector* ze stylami tematycznymi ESRI dla obiektów o geometrii liniowej

- 8.2. Kliknij przycisk *OK* (Fig. 12).

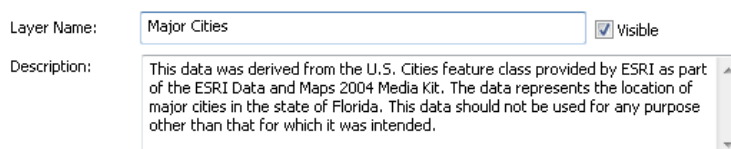

Fig. 12. Okno mapy ze zaktualizowanym stylem dróg głównych

9. Zmiana właściwości warstwy

W tym etapie ćwiczenia zmienimy nazwę i symbol warstwy *Cities*, a następnie sprawimy aby na mapie wyświetlały się etykiety nazw miast.

- 9.1. W tabeli zawartości kliknij dwukrotnie nazwę warstwy *Cities*, a następnie, w oknie dialogowym *Layer Properties* (*Właściwości warstwy*) kliknij zakładkę *General* (*Ogólne*).
- 9.2. W polu tekstowym *Layer Name* (*Nazwa warstwy*) zmień nazwę warstwy na *Major Cities* (Fig. 13).

Fig. 13. Fragment okna dialogowego *Layer Properties*, zakładka *General* z właściwościami opisującymi wyświetlaną klasę

- 9.3. Kliknij przycisk *Zastosuj*.
- 9.4. Jeśli to konieczne, przesuń okno dialogowe *Layer Properties*. Dzięki temu w tabeli zawartości będzie można zobaczyć nową nazwę warstwy.

10. Zmiana symboliki warstwy *Major Cities*

W tym etapie ćwiczenia zajmiemy się modyfikacją symbolu i legendy warstwy *Major Cities*.

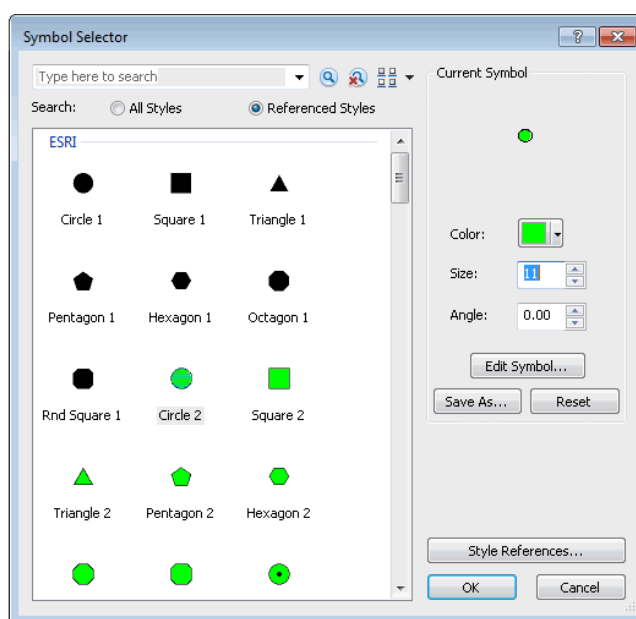
- 10.1. Wejdź do zakładki *Symbology* (*Symbolika*) okna dialogowego *Layer Properties* (*Właściwości warstwy*).

- 10.2. Duży przycisk symbolu (*Symbol*) znajdujący się w centralnej części okna dialogowego (Fig. 14) to kolejny sposób na otwarcie okna *Symbol Selector* (*Wybór symboli*).

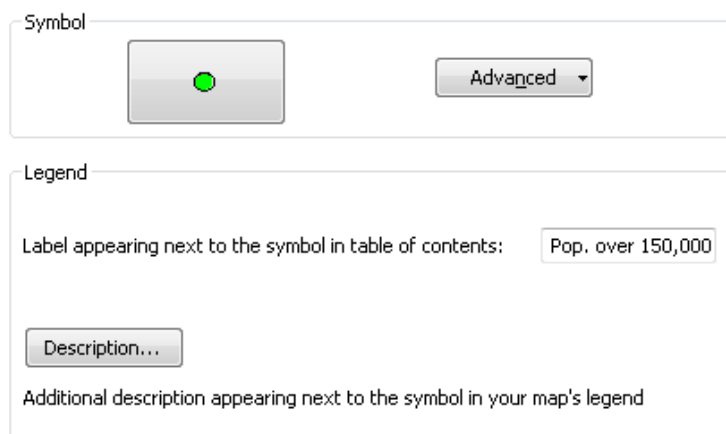
Fig. 14. Przycisk narzędzia *Symbol Selector* okna dialogowego *Layer Properties*

- 10.3. Kliknij przycisk *Symbol*.
 10.4. Na liście symboli kliknij *Circle 2*.
 10.5. Zachowaj domyślny zielony kolor ale zmień rozmiar symbolu na 11 (Fig. 15).

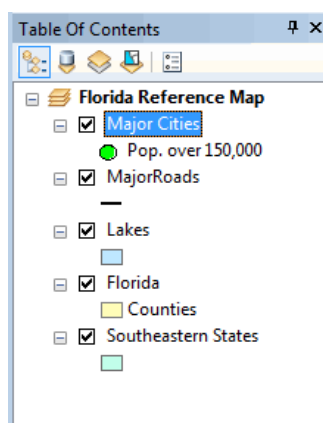
Fig. 15. Okno dialogowe *Symbol Selector* ze stylami tematycznymi ESRI dla obiektów o geometrii punktowej

- 10.6. Aby zamknąć okno wyboru symboli kliknij przycisk *OK*.
 10.7. Następnie w tej samej zakładce okna dialogowego *Layer Properties*, w obszarze *Legend* (*Legenda*), w polu tekstowym wpisz „Pop. Over 150.000” (populacja ponad 150 000 mieszkańców) (Fig. 16).

Fig. 16. Fragment okna dialogowego *Layer Properties*, zakładka *Symbolology* z przyciskiem modyfikacji symbolu i etykietą legendy

- 10.8. Kliknij przycisk *Apply*. Pozostaw okno dialogowe *Layer Properties* (*Właściwości warstwy*) nadal otwarte, będziemy z nim nadal współpracować w następnym etapie ćwiczenia.
- 10.9. Zaobserwuj zmiany stylu warstwy *Major Cities* w tabeli zawartości i na mapie (Fig. 17).

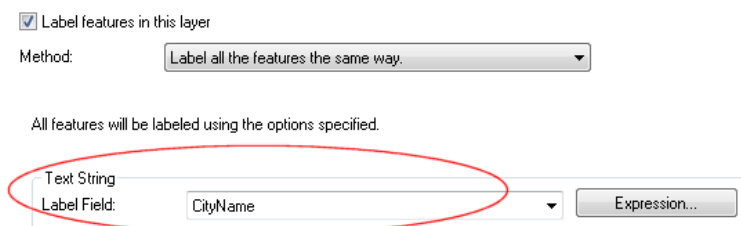

Fig. 17. Tabela zawartości z aktualizacją stylu wyświetlania warstwy *Major Cities*

11. Etykiety warstwy *Major Cities*

Mapa, którą komponujemy będzie cechowała się znacznie większą użytecznością jeśli miasta otrzymają etykiety wskazujące ich nazwy. W tym etapie ćwiczenia dodamy na mapę etykiety nazw miast.

- 11.1. W oknie dialogowym *Layer Properties* (*Właściwości warstwy*) kliknij zakładkę *Labels* (*Etykiety*).
- 11.2. Zaznacz pole wyboru *Label features in this layer* (*Etykiety obiektów w tej warstwie*). Zauważ, że tekst etykiety będzie pochodził ze znajdującego się poniżej atrybutu *CityName* (Fig. 18).

Fig. 18. Fragment okna dialogowego *Layer Properties*, zakładka *Labels*, z opcją wyświetlania etykiet i wyborem atrybutu przypisywanego etykietce

- 11.3. Kliknij przycisk *Apply*.
- 11.4. Można zaobserwować, że miasta są na mapie etykietowane ale tekst nie jest zbyt dobrze widoczny (Fig. 19).

Fig. 19. Okno mapy z etykietami warstwy *Major Cities*

- 11.5. W polu *Text Symbol* kliknij przycisk *Bold* (*Pogrubienie*). Zauważ, że przykładowy tekst widoczny z lewej strony okna został pogrubiony.
- 11.6. Aby zobaczyć zmiany na mapie, kliknij przycisk *Apply*.
- 11.7. Etykiety są nieco lepiej widoczne ale będą znacznie bardziej czytelne jeśli byłyby większe. Zmień rozmiar czcionki na 10 (Fig. 20).

Fig. 20. Fragment okna dialogowego *Layer Properties*, zakładka *Labels* z opcjami właściwości tekstu etykiet

- 11.8. Kliknij przycisk *Apply*. Etykiety są teraz dobrze widoczne (Fig. 21).

Fig. 21. Okno mapy z widocznym zmianami stylu etykiet warstwy Major Cities

11.9. Aby zamknąć okno dialogowe *Layer Properties* kliknij przycisk OK.

12. Redukcja konfliktów widoczności pomiędzy etykietami miast i warstwą dróg

W niektórych przypadkach czarny styl dróg utrudnia czytelność nazw miast. W celu złagodzenia tego problemu zmodyfikujemy kolor symbolu dróg.

12.1. Zmień kolor symbolu warstwy *MajorRoads* na ciemnoczerwone (sugestia: *Poinsettia Red* lub *Tuscan Red*) (Fig. 22).

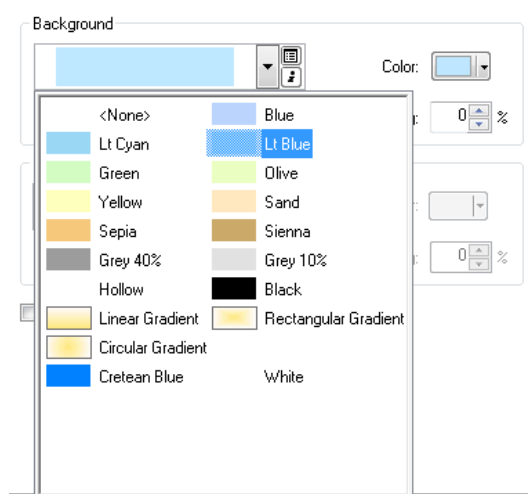
Fig. 22. Okno mapy ze zmodyfikowanym stylem dróg głównych

12.2. Dokonailiśmy sporej liczby zmian w mapie, pora zapisać swoją pracę.

13. Zmiana koloru tła ramki danych

Stan Floryda jest ograniczony z trzech stron przez ocean. Co prawda nie posiadamy warstwy, która reprezentowałaby morza i oceany ale aby zasymulować ją możemy zmienić kolor tła ramki danych na niebieski.

- 13.1. Kliknij ppm nazwę ramki danych (*Florida Reference Map*) i z menu kontekstowego wybierz polecenie *Properties* (*Właściwości*). W oknie dialogowym *Data Frame Properties* (*Właściwości ramki danych*) kliknij zakładkę *Frame* (*Ramka*).
- 13.2. W obszarze *Background* (*Tło*) kliknij strzałkę w dół i wybierz *Lt Blue* (Fig. 23).

Fig. 23. Zmiana właściwości wyświetlania ramki danych

- 13.3. Kliknij przycisk *OK*. Tło okna mapy uległo modyfikacji (Fig. 24).

Fig. 24. Okno mapy z modyfikacją tła ramki danych

14. Dodanie adnotacji „Gulf of Mexico”

Ostatnią zmianą jaką dokonamy na mapie jest dodanie etykiety „Gulf of Mexico”. W związku z tym, że żadna warstwa mapy nie posiada odpowiedniej treści do atrybutowego pobrania nazwy zatoki, jesteśmy zmuszeni wpisać odpowiedni tekst samodzielnie.

Jeśli to konieczne należy wyświetlić pasek narzędzi *Draw* (*Rysuj*). W tym celu kliknij ppm w pustym szarym obszarze obok menu *Help* (*Pomoc*) i z listy wybierz zestaw narzędzi *Draw* (*Rysuj*) (Fig. 25). Może się okazać, że wygodne będzie zadokowanie paska narzędzi *Rysuj* w dolnej części okna aplikacji ArcMap.

Fig. 25. Pasek narzędzi *Draw*

14.1. Na pasku narzędzi *Draw* wprowadź następujące właściwości tekstu:

Font: Constantia

Size: 14

Style: kursywa (*I*)

Uwaga

Jeśli czcionka *Constantia* nie jest dostępna, wybierz *Bookman Old Style* lub inną podobną.

14.2. Kliknij strzałkę skierowaną w dół znajdująca się obok przycisku *Font Color* (*Kolor czcionki*) i wybierz kolor średnio lub ciemnoniebieski (sugestia: *Lapis Lazuli* lub *Moorea Blue*) (Fig. 26).

Fig. 26. Pasek narzędzi *Draw* z modyfikacją domyślnych właściwości wprowadzanego tekstu

14.3. Kliknij przycisk *New Text* (*Nowy tekst*).

14.4. Kliknij na mapie w niebieskim obszarze położonym na zachód od Florydy.

14.5. Pojawi się pole tekstowe. Wpisz do niego tekst „Gulf of Mexico” i naciśnij klawisz *Enter* (Fig. 27).

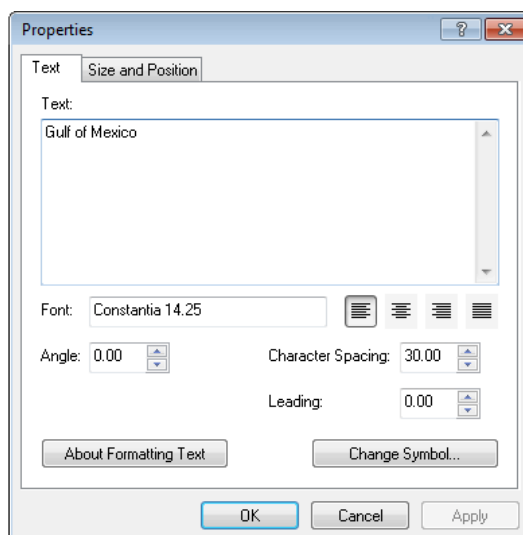

Fig. 27. Okno mapy z wpisaną adnotacją „Gulf of Mexico”

15. Zmiana właściwości tekstu adnotacji

Rozmiar tekstu wygląda dobrze ale litery wyglądają na zbyt stłoczone. Aby rozrzuścić je na większej przestrzeni zatoki dodamy większe przerwy pomiędzy poszczególnymi literami.

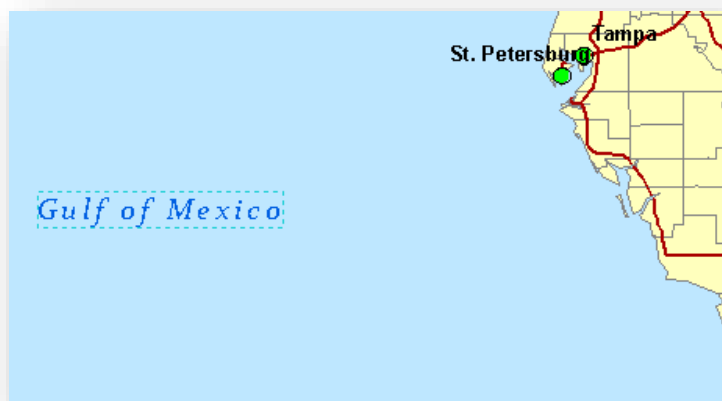
- 15.1. Dwukrotnie kliknij tekst „Gulf of Mexico”.
- 15.2. W oknie dialogowym *Properties (Właściwości)* zmień wartość *Character Spacing (Odstępy między znakami)* na 30 (Fig. 28).

Fig. 28. Okno dialogowe właściwości tekstu adnotacji

- 15.3. Kliknij przycisk *OK*.

- 15.4. Adnotacja wygląda teraz znacznie lepiej. Jeżeli potrzebujesz zmienić położenie tekstu, kliknij go, a następnie przeciągnij do wybranej pozycji (Fig. 29).

Fig. 29. Zaznaczenie adnotacji umożliwiające przesuwanie napisu

- 15.5. Jeśli jesteś zadowolony z położenia tekstu, kliknij poza polem aby je odznaczyć.

16. Końcowe poprawki i zapisanie pracy

- 16.1. Jeśli nie podoba ci się domyślny kolor symbolu warstwy *Southeastern States*, zmień kolor przy użyciu jednej z technik których się nauczyłeś.
- 16.2. Kliknij ppm na warstwie *Florida* i z menu kontekstowego wybierz polecenie *Zoom to Layer (Powiększ do warstwy)*.
- 16.3. Praca na mapą została ukończona (Fig. 30).

Fig. 30. Ukończony projekt stylizacji mapy przeglądowej

16.4. Zapisz dokument mapy.

16.5. Wyjdź ArcMap.

W ćwiczeniu zajmowaliśmy się modyfikacją symboliki różnych elementów mapy. Narzędzia ArcGIS umożliwiają bardzo różnorodne modyfikacje symboliki, które można uzyskać na kilka sposobów. Z jakich narzędzi należy korzystać i w jaki sposób szukać do nich dostępu zależy od konkretnego zadania i preferowanego sposobu pracy.